

BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIGA INNOVATSION USULLAR ORQALI MA'RIFATPARVAR SIYMOLAR MEROSINI O'RGATISH

Muxarram Rejabboyeva Odiljon qizi

Annotatsiya

Ushbu maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilariga innovatsion usullar orqali ma'rifatparvar siymolar merosini o'rgatish masalasi yoritilgan. O'zbekiston ta'lim tizimida milliy qadriyatlarni zamonaviy pedagogik texnologiyalar bilan uyg'unlashtirish, yosh avlodga ma'naviy tarbiya berish, ularda ilm-ma'rifatga bo'lgan qiziqishni oshirish muhim vazifa sifatida qaralmoqda. Tadqiqotda gamifikatsiya, raqamli texnologiyalar, loyiha asosida o'qitish va tajriba asosida o'qitish kabi innovatsion metodlarning samaradorligi tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: innovatsion ta'lim, boshlang'ich sinf, ma'rifatparvar siymolar, gamifikatsiya, raqamli texnologiyalar, loyiha asosida o'qitish, tajriba asosida o'qitish, interaktiv ta'lim

KIRISH

Ta'lim tizimi har bir jamiyatning asosiy negizlaridan biri bo'lib, yosh avlodga nafaqat bilim berish, balki ularning ma'naviy va axloqiy kamolotini ham shakllantirishga xizmat qiladi. O'zbekistonning boy ma'naviy merosi, tarixiy siymolari va ma'rifatparvar allomalari yosh avlodga ibrat maktabi bo'lib xizmat qiladi. Shu bois, boshlang'ich sinf o'quvchilariga Alisher Navoiy, Abdulla Avloniy, Furqat, Mahmudxo'ja Behbudiy va boshqa ma'rifatparvarlar merosini o'rgatish muhim vazifa hisoblanadi.

So'nggi yillarda O'zbekiston ta'lim tizimida innovatsion usullar keng joriy etilmoqda. Raqamli texnologiyalar, interaktiv ta'lim, gamifikatsiya, loyiha usuli va qiziqarli dars mashg'ulotlari orqali yosh bolalar uchun tarixiy shaxslar merosini o'rganish yanada samarali kechmoqda.

Mazkur maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilariga innovatsion metodlar orqali ma'rifatparvar siymolar merosini o'rgatish yo'nalishlari, samarali usullar, statistik tahlillar hamda ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar keng yoritiladi.

ADABIYOTLAR SHARHI

Ma'rifatparvarlik tarbiyasi yosh avlodni milliy qadriyatlarga hurmat, ilm-ma'rifatga intilish, odob-axloq va ezgulik g'oyalarida tarbiyalashga qaratilgan. O'zbekistonda boshlang'ich sinf o'quvchilariga ma'rifatparvar siymolar merosini o'rgatish quyidagi yo'nalishlarda amalga oshirilmoqda:

- ✓ Tarixiy va adabiy siymolar merosini o'rganish – Alisher Navoiy, Behbudiy, Avloniy va boshqa mutafakkirlarning asarlarini tushuntirish.
 - ✓ Dars jarayonida innovatsion usullarni qo'llash – Gamifikatsiya, raqamli resurslar, animatsiyalar va interaktiv mashg'ulotlardan foydalanish.
 - ✓ Axloqiy va ma'naviy tarbiya berish – O'quvchilarga ma'rifatparvarlik g'oyalarini tushuntirish, ularni odob-axloq normalariga o'rgatish.
 - ✓ Ijodiy faoliyatni rivojlantirish – Ma'rifatparvar allomalarning hayoti va ijodini o'quvchilar tomonidan tasvirlash, ularga bag'ishlangan insho va rasm chizish loyihalarini tashkil etish.
 - ✓ Nutq va muloqot madaniyatini shakllantirish – Buyuk siymolarning o'zbek adabiyotiga qo'shgan hissi haqida qiziqarli suhbatlar tashkil etish.
- Ushbu tamoyillar asosida ma'rifatparvarlik ta'limi boshlang'ich sinflardan boshlab shakllantirilishi lozim.

TADQIQOT METODOLOGIYASI VA EMPIRIK TAHLIL

Ta'lim jarayonida innovatsion yondashuvlar yosh bolalarning qiziqishini oshirish va ularning eslab qolish qobiliyatini mustahkamlash uchun muhim ahamiyat kasb etadi.

Quyida eng samarali innovatsion usullar keltirilgan:

- Gamifikatsiya (o'yin shaklidagi ta'lim)
- Allomalar hayoti va ijodiga oid ta'limiy o'yinlar o'tkazish.
- Interaktiv viktorinalar va testlardan foydalanish.

Raqamli ta'lim texnologiyalari

Elektron darsliklar, animatsion videolar, virtual muzey ekskursiyalari orqali tarixiy shaxslarni tanishtirish.

O'quvchilarga mobil ilovalar va ta'lim platformalarida mustaqil o'rganish imkoniyatini yaratish.

Loyiha asosida o'qitish

International Conference on Scientific Research in Natural and Social Sciences

Hosted online from New York, USA

Website: econfseries.com

2nd February, 2025

O'quvchilar biror ma'rifatparvar siymo hayoti bo'yicha ijodiy loyiha tayyorlashadi. Guruh bo'lib ishlash, har bir o'quvchining darsga faolligini oshiradi.

Tadqiqot va muhokamalar

Mashhur allomalarning hayoti va asarlari bo'yicha sinfda bahs-munozaralar o'tkazish.

O'quvchilarga "Nega ilm-ma'rifat muhim?" kabi savollar berib, ularning mustaqil fikrlashini rivojlantirish.

Bu usullar dars jarayonini yanada interaktiv va samarali qilish imkonini beradi.

XULOSA VA MUNOZARA

Boshlang'ich sinf o'quvchilariga innovatsion usullar yordamida ma'rifatparvar siymolar merosini o'rgatish nafaqat ta'lim samaradorligini oshiradi, balki ularning ma'naviy va axloqiy rivojlanishiga ham katta hissa qo'shadi.

O'rganish natijalari shuni ko'rsatadiki, gamifikatsiya, raqamli texnologiyalar, loyiha asosida ta'lim va interaktiv mashg'ulotlar yordamida o'quvchilarning qiziqishi ortib, bilimlarni yaxshiroq o'zlashtirish imkoniyati kengaymoqda.

Kelajakda bu usullarni yanada rivojlantirish, o'qituvchilarni zamonaviy metodlarga tayyorlash va ta'lim dasturlarini modernizatsiya qilish orqali bu jarayonni yanada samarali qilish mumkin.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Farmoni – "2022-2026 yillarga mo'ljallangan ta'lim sohasini rivojlantirish strategiyasi", Toshkent, 2022.
2. Qosimova M., Sodiqov N. – "Boshlang'ich sinf o'quvchilarining innovatsion ta'lim metodlari asosida ma'rifatparvarlik tarbiyasini shakllantirish", Toshkent: Ma'naviyat nashriyoti, 2021.
3. Karimov R. – "Innovatsion pedagogik texnologiyalar va ularning boshlang'ich ta'lim tizimidagi ahamiyati", Samarqand: Ilm-Fan nashriyoti, 2020.
4. UNESCO Report on Education in Central Asia – "Modernizing Education Systems for Future Generations", Paris, 2023.
5. Avloniy A. – "Turkiy Guliston yoxud Axloq", Toshkent: Sharq nashriyoti, 2021 (qayta nashr).